

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԷԿՈՆՈՄԻԿԱՅԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ ՓԲԸ

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի 2015թ. առաջին կիսամյակի գործունեության վերաբերյալ

Տնօրեն՝ ԵՆՈՔ ԱԶԱՐՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ

հուլիս, 2015

ISO 9001:2000 CERTIFIED

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	2
1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒՅԹԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ	6
1.1. ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐ	6
1.2. ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ ԿԱԴՐԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ	6
1.3. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ	7
2. ՍՏԱՆԴԱՐՏԱՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ	11
2.1. ԱԶԳԱՅԻՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ	11
2.2. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏԱՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	14
2.3. ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ՎԱՃԱՌՔ ԵՎ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ	15
3. ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ	17
3.1. ԷԼԵԿՏՐԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ	17
3.2. ՍՆՆԴԻ ԵՎ ՈՉ ՊԱՐԵՆԱՅԻՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ՓՈՐՁԱՐԿՄԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐ	17
3.3. ՆԱՎԹԱՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ԵՎ ՖԻԶԻԿԱՔԻՄԻԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՐԿՄԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ	17
4. ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՎԱՍՏՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ	19
4.1. ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՎԱՍՏՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ	20
4.2. ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ՍԵՐՏԻՖԻԿԱՑՈՒՄ	20
5. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ	22
6. ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	23

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ 2015թ. առաջին կիսամյակի գործունեության վերաբերյալ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

«Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ» փակ բաժնետիրական ընկերությունը իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող, շահույթ ստանալու նպատակ հետապնդող առևտրային կազմակերպություն է: Կազմակերպությունն ունի ինքնուրույն հաշվեկշիռ, եկամուտների ու ծախսերի նախահաշիվ և բանկային հաշիվ:

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ ՓԲԸ-ի (այսուհետ՝ Ինստիտուտ) գործունեությունն ընդգրկում է 4 հիմնական ոլորտներ՝ ստանդարտացման աշխատանքներ, համապատասխանության գնահատման, այդ թվում՝ պարենային և ոչ պարենային ապրանքների, հանրային սննդի ծառայությունների և կառավարման համակարգերի սերտիֆիկացման աշխատանքներ, լաբորատոր փորձարկումներ և ուսուցման կազմակերպում: Սույն հաշվետվությունն ընդգրկում է նշված ոլորտներում Ինստիտուտի կողմից 2015թ. հունվարի 1-ից մինչև 2015թ. հուլիսի 1-ն ընկած ժամանակահատվածում իրականացված գործունեությունը, Ինստիտուտի ինստիտուցիոնալ կառուցվածքի վերափոխումների և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունը:

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի ռազմավարական նպատակներն են՝

- Խթանել հայկական ապրանքատեսակների առևտուրը միջազգային շուկաներում,
- Երաշխավորել ազգային ստանդարտների շարունակական բարելավումը և համապատասխանեցումը փոփոխվող պահանջներին,
- Բարձրացնել ազգային ստանդարտների ընկալումը, ճանաչումը և կիրառումը,
- Բացահայտել և լուծումներ առաջարկել այն ազգային խնդիրների վերաբերյալ, որոնք կարող են կարգավորվել ստանդարտների և համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի միջոցով:

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտը, որը միջազգային շրջանակներում հայտնի է իր «SARM» հապավումով, այն է՝ «Հայաստանի ստանդարտներ», իր մեջ ներառում է գործունեության հետևյալ հիմնական ծառայությունները.

- Ստանդարտացման, այդ թվում՝ ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերի ազգային ֆոնդի վարման ծառայությունները,
- Համապատասխանության գնահատման (սերտիֆիկացում), այդ թվում՝ կառավարման համակարգերի սերտիֆիկացման ծառայությունները,
- Պարենային և ոչ պարենային ապրանքների, այդ թվում՝ նավթամթերքի և էլեկտրատեխնիկական ապրանքների լաբորատոր փորձարկումները,
- Ուսումնական կենտրոնը:

Բոլոր ծառայությունները ղեկավարվում են համապատասխան ստորաբաժանումների ղեկավարների կողմից՝ ՍԱԻ-ի տնօրենի համակարգման ու ղեկավարման ներքո: Բոլոր ուղղություններով գործունեության պատասխանատվությունը կրում է ՍԱԻ տնօրենը:

Գործունեության կարևորագույն ուղղություններից է ստանդարտացման ոլորտում միջազգային համագործակցությունը: Ստանդարտների ազգային ինստիտուտը 1997թ-ից ներկայացնում է Հայաստանի Հանրապետությունը **ԻՍՕ (ISO) միջազգային ստանդարտացման կազմակերպությունում լիիրավ անդամի** և 2008 թվականի հունվարի 1-ից **ՍԵՆ (CEN) Ստանդարտացման Եվրոպական կոմիտեում՝ միացող (affiliate) անդամի** կարգավիճակով: Միաժամանակ ակտիվորեն մասնակցում է ԻՍՕ-ի և ՍԵՆ-ի տեխնիկական հանձնաժողովների և ենթահանձնաժողովների աշխատանքներին:

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտը, որպես ստանդարտացման ազգային մարմին 1992թ.-ից անդամակցում և մասնակցում է ԱՊՀ մասնակից-պետությունների **Ստանդարտացման, չափագիտության և սերտիֆիկացման միջպետական խորհրդի (ՍՀՍ ՄՊԽ)** ստանդարտացման կոմիտեների աշխատանքներին:

Ինստիտուտի գործունեության ուղղություններում կարևոր տեղ են զբաղեցնում ազգային (<US), միջպետական (ԳՕՍՍ) ստանդարտների մշակումը և փորձաքննությունը, միջազգային (ԻՍՕ) և եվրոպական (ԵՆ) ստանդարտների նախագծերի փորձաքննության կազմակերպումը, ազգային ստանդարտների նախապատրաստումը և ընդունումը, ինչպես նաև ստանդարտացման բնագավառի գիտա-մեթոդական աշխատանքները: Ինստիտուտը կորդինացնում է ՀՀ տարածքում գործող ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովների աշխատանքները:

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտը ձևավորում և վարում է Հայաստանի Հանրապետության ստանդարտների ազգային ֆոնդը, որը համալրված է շուրջ 30000 միավոր ստանդարտացման փաստաթղթերով, այդ թվում՝ միջազգային (ԻՍՕ), եվրոպական (ԵՆ), միջպետական (ԳՕՍՍ), Հայաստանի Հանրապետության ստանդարտներով (<US) և այլ պետությունների ստանդարտներով:

Ազգային ֆոնդի վարման և տեղեկատվության ապահովման աշխատանքների ավտոմատացման նպատակով ՀՀ-ում գործող ստանդարտների մատենագիտական տվյալների հիման վրա 1993թ. հետո ստեղծվել և ներդրվել է տեղեկատվական որոնման էլեկտրոնային համակարգ “SARM”, որը հնարավորություն է տալիս կազմակերպություններին և անհատներին փնտրել և ձեռք բերել իրենց գործունեության համար անհրաժեշտ նորմատիվ փաստաթղթեր:

Ինստիտուտն ունի հավատարմագրված արտադրանքի, ծառայությունների և կառավարման համակարգերի (ԻՍՕ 9000, ԻՍՕ 14000 և ԻՍՕ 22000) սերտիֆիկացման մարմիններ, որոնք իրականացնում են նշված ոլորտների համապատասխանության հավաստման աշխատանքներ, ինչպես նաև լայն անվանացանկի արտադրատեսակների փորձարկումներ:

Ընկերության ուսումնա-մեթոդական կենտրոնում կազմակերպվում է հանրապետության ստանդարտացման, չափագիտության և համապատասխանության գնահատման ոլորտների աշխատողների ուսուցում:

Ստորև ներկայացվում են Ինստիտուտի գործունեության վերաբերյալ որոշ հակիրճ տեղեկություններ:

ՍԱԻ (SARM)-ը թվերով

Ստանդարտացման ազգային (հայելային) տեխնիկական հանձնաժողովները (ՏՀ)

- 24 ՏՀ-ներ, որոնց կազմում ընդգրկված են ավելի քան՝
 - 400 փորձագետ
 - 250 շահագրգիռ կազմակերպություններ (պետական մարմիններ, մասնավոր և հասարակական կազմակերպություններ, այլ)
 - 100 ՏՀ և ԱԽ նիստ և քննարկում՝ տարեկան
- Ազգային ՏՀ-ները հանդիսանում են հայելային ՏՀ-ներ՝
 - 40 ԻՍՕ ՏՀ-ների (լիիրավ)
 - 28 ԻՍՕ ՏՀ-ների (դիտորդ)
 - 3 ՍԵՆ ՏՀ-ների մասնակից
 - 63 ԱՊՀ ՍՀՍ ՄՊԽ ՏՀ-ների (լիիրավ, որից՝ 2 ՏՀ քարտուղարություն)
 - 49 ԱՊՀ ՍՀՍ ՄՊԽ ՏՀ-ների (դիտորդ)

Բաժանորդներ	40 կազմակերպություն, մշտական խորհրդատվություն՝ ոլորտային ստանդարտների վերաբերյալ
--------------------	---

Առ 01.17.2015թ. ընդունված ՀՀ ազգային ստանդարտները

- Ազգային գործող ստանդարտներ՝**
- **Ջուտ ազգային (ՀՍ)**՝ 1 հատ (փոփ)
 - **Միջազգայինից փոխակերպված ստանդարտներ 68 հատ**, որից ՀՍ ԻՍՕ՝ 15 հատ, ԳՕՍ ԻՍՕ՝ 47 հատ, ԳՕՍ Ռ ԻՍՕ՝ 6 հատ
 - **Եվրոպականից փոխակերպված՝ 81 հատ**, որից ՀՍ ԵՆ՝ 69 հատ, ԳՕՍ ԵՆ՝ 9 հատ, ԳՕՍ Ռ ԵՆ 3 հատ
 - **Միջպետական և ՌԴ ազգային ստանդարտներ՝ 407 հատ**, որից ԳՕՍ՝ 253 հատ ԳՕՍ Ռ՝ 154 հատ

Ընդամենը՝ 556 հատ

1993-2015թթ ընթացքում ընդունված և գործող ազգային ստանդարտների ֆոնդը	Ազգային գործող ստանդարտներ	Քանակը
	Ջուտ ազգային (ՀՍ)	352
	Միջազգայինից փոխակերպված, այդ թվում՝	671
	ՀՍ ԻՍՕ	395
	ՀՍ ԻՍՕ/ՄԷԿ	51
	ՀՍ ՄԷԿ	1
	ՀՍ ՕՀՍԱՍ	1
	ՀՍ (ԻՍՕ)	13
	ՀՍ (ԻՍՕ/ՄԷԿ)	2
	ՀՍ ԳՕՍ Ռ ԻՍՕ	55
	ՀՍ ԳՕՍ Ռ ԻՍՕ/ՄԷԿ	2
	ՀՍ ԳՕՍ Ռ ՄԷԿ	92
	ՀՍ ԳՕՍ Ռ (ԻՍՕ)	15
	ՀՍ ԳՕՍ Ռ (ՄԷԿ)	44
	Եվրոպականից և այլ երկրներից փոխակերպված, այդ թվում՝	714
	ՀՍ ԵՆ	206
	ՀՍ ԵՏՍԻ ՏՊ	4
	ՀՍ ԱՆՍԻ	1
	ՀՍ ԳՕՍ Ռ	479
	ՀՍ ԳՕՍ Ռ (ԵՆ)	14
	ՀՍ ԳՕՍ Ռ (Կանոններ ՄԱԿ ԵՏՀ)	3
	ՀՍ ԳՕՍ Ռ (ԴԻՆ)	4

	ՀՍ ՔՕՍ Ռ (ՍԻՍՊՌ)	3
	Միջպետական ստանդարտներ (ՔՕՍ), այդ թվում՝	3253
	ՔՕՍ	2350
	ՔՕՍ ԻՍՕ	230
	ՔՕՍ ԻՍՕ/ՄԷԿ	5
	ՔՕՍ ԵՆ	100
	ՔՕՍ ՄԷԿ	47
	ՔՕՍ (ԻՍՕ)	344
	ՔՕՍ (ՄԷԿ)	123
	ՔՕՍ (ԵՆ)	11
	ՔՕՍ (ԻՍՕ/ՄԷԿ)	3
	ՔՕՍ (Կանոններ ՄԱԿ ԵՏՀ)	3
	ՔՕՍ (ՍԻՍՊՌ)	2
	ՀՍ ՔՕՍ	33
	ՀՍ (ՔՕՍ)	2
	Ընդամենը՝	4990
Համագործակցություն	ՍԱՐՄ-ը անդամակցում է՝ ԻՍՕ -ին 1997թ.-ից (լիիրավ) ՍԵՆ -ին 2007թ.-ից՝ որպես միացող անդամ ԱՊՀ ՍՉՍ ՄՊԽ ստանդարտացման բյուրոին 1992թ.-ից՝ որպես լիիրավ անդամ ՄԷԿ-ին 2004թ.-ից գործընկեր անդամի կարգավիճակով	
Տեղեկատվության էլեկտրոնային հասանելիությունը	Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ ՓԲԸ ստանդարտացման գործունեության ողջ ինֆորմացիան և ստանդարտների կատալոգը հասանելի են առցանց www.sarm.am հասցեով:	

1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒՅԹԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

1.1. ԻՆՍՏԻՏՈՒՑԻՈՆԱԼ ԶԱՐԳԱՑՈՒՄՆԵՐ

Հաշվետու ժամանակաշրջանում շարունակվեց ՀՀ կառավարության 16.12.2010թ. թիվ 1693-Ն որոշմամբ հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության որակի ենթակառուցվածքի բարեփոխման 2010-2020թթ. ռազմավարությամբ» սահմանված բարեփոխումների միջոցառումների իրականացումը: Այդ ռազմավարության նպատակն է՝ ապահովել ազգային որակի ենթակառուցվածքի զարգացման հեռանկարային ուղղվածությունը և գոյություն ունեցող համակարգը բարեփոխել այնպես, որ այն համապատասխանի միջազգային և եվրոպական պահանջներին: Այս բարեփոխումը նախատեսում է տեխնիկական կանոնակարգման, ստանդարտացման, չափագիտության, հավատարմագրման, փորձարկման, տեխնիկական հսկողության, սերտիֆիկացման և շուկայի վերահսկողության ոլորտներում իրավական, ինստիտուցիոնալ կարողությունների հզորացմանը և իրազեկության բարձրացմանն ուղղված մի շարք միջոցառումներ: Ռազմավարությունը, որն իրականացվելու է մինչև 2020թ., նախատեսում է աստիճանական համապատասխանեցում եվրոպական պահանջներին և Հայաստանի որակի ենթակառուցվածքի լիակատար ինտեգրում գլոբալ համակարգին:

1.2. ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԱՅԻՆ ԵՎ ԿԱԴՐԱՅԻՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ինստիտուտի կառուցվածքը և հաստիքացուցակը ենթարկվեցին փոփոխությունների, որոնք ուղղված էին ընկերության գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը, հաստիքացուցակի վերանայմանը և աշխատանքի վարձատրությանն ուղղվող ծախսերի կրճատմանը:

ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարի 2015 թվականի հունիսի 1-ի թիվ 704-Ա հրամանով հաստատվեց Ինստիտուտի նոր կառուցվածքը և հաստիքացուցակը: Միաժամանակ, հիմնվելով ընկերության գործունեության փաստացի արդյունքների վրա, նշված հրամանով սահմանվեց նաև 2015թ. եկամուտների կանխատեսումը և ծախսերի նախահաշիվը:

Նոր հաստիքացուցակով նախատեսվել է 116 հաստիք՝ նախկին 119 հաստիքի փոխարեն: Միաժամանակ, հաստիքների համար նախատեսված աշխատավարձի դրույքաչափերը մասնակիորեն ենթարկվել են փոփոխության՝ միայն ղեկավար պաշտոնների մասով: Ըստ էության, նոր կառուցվածքում և հաստիքացուցակում տեղ գտած հիմնական փոփոխությունը վերաբերվում է Լաբորատոր փորձարկումների կենտրոնի վերակազմակերպմանը առանձին 4 լաբորատոր միավորների, ինչը պայմանավորված է լաբորատորիաների հավատարմագրման պահանջներով և կհանգեցնի դրանց գործունեության արդյունավետության բարձրացմանը:

Հաշվետու եռամսյակում մշակվել և հաստատվել են բոլոր հաստիքների նոր պաշտոնեական հրահանգները և բոլոր ստորաբաժանումների գործունեության կանոնակարգերը:

Ադյուսակ 1-ում բերվում է ՍԱԻ ընկերության հաստիքային աշխատողների թվաքանակի և միջին աշխատավարձի 2011-2015թթ. դինամիկան:

**Ինստիտուտի հաստիքային աշխատողների թվաքանակի և միջին աշխատավարձի
2011-2015թթ. դինամիկան**

		2011	2012	2013	2014	Առ 01.07.2015
1.	Հաստիքային աշխատողների միջին թվաքանակ, մարդ	123	126	122	112	107
2.	Միջին աշխատավարձ, դրամ	107800	103153	113675	117180	127970

1.3. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

1. Արտադրանքի և ծառայությունների որակի ապահովման բնագավառում ՀՀ կառավարության մրցանակաբաշխություն

2015 թվականի մարտի 10-ին՝ Երևանում, Արմենիա Մարիոթ հյուրանոցի "Արարատ" սրահում տեղի ունեցավ արտադրանքի և ծառայությունների որակի ապահովման բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2014 թվականի մրցանակաբաշխության պաշտոնական արարողությունը:

Արտադրանքի և ծառայությունների որակի ապահովման բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության ամենամյա մրցանակաբաշխությունը կազմակերպվում և անց է կացվում յուրաքանչյուր տարի Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 1998 թվականի փետրվարի 26-ի N116 որոշմամբ սահմանված կարգով՝ արտադրանքի և ծառայությունների որակի բարձրացումը խթանելու, դրանց որակի կառավարման արդյունավետ մեթոդների ներդրմանն աջակցելու նպատակով: Մրցանակաբաշխությունն անց է կացվում նշված որոշմամբ ստեղծված Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մրցանակաբաշխության հանձնաժողովի կողմից, որի նախագահը ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարն է, իսկ քարտուղարը՝ Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի տնօրենը:

Միջոցառմանը մասնակցել են ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարի տեղակալ Գառնիկ Բադալյանը, Ռուսաստանի արդյունաբերողների և գործարարների միության տեխնիկական կանոնակարգման, ստանդարտացման և համապատասխանության գնահատման գծով փոխնախագահ Անդրեյ Լոցմանովը, Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի տնօրեն Ենոք Ազարյանը, մրցանակների արժանացած կազմակերպությունների ներկայացուցիչները, ինչպես նաև Հայաստանի խոշոր և միջին բիզնեսի ներկայացուցիչներ:

Միջոցառմանը ներկա էր նաև ՀՀ առողջապահության նախարար Արմեն Մուրադյանը: Մրցանակաբաշխության առանձնահատկությունը կայանում է նրանում, որ մրցանակների արժանացած կազմակերպությունները կարող են հետագայում մասնակցել միջազգային մրցանակաբաշխություններին և ձեռք են բերում սպառողների շրջանում հեղինակություն:

2014 թվականին անցկացված մրցանակաբաշխության արդյունքում ՀՀ կառավարության 19 փետրվարի 2015 թվականի N 143-Ա որոշմամբ սահմանվել են մրցանակների արժանացած կազմակերպությունները, դրանք են՝

- "Երևանի կոնյակի գործարան" ՓԲԸ
- "Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ" բժշկական կենտրոն ՓԲԸ
- "Գյումրի գարեջուր" ՍՊԸ
- "Դիլիջան" հանքային ջրի գործարան ՍՊԸ

- "Մեդրու ՃՇՇՁ" ՍՊԸ
- "Դուստր Մարիաննա" ՍՊԸ

Միջոցառմանը նաև արժեվորվել է կազմակերպություններում որակի կառավարման համակարգի ներդրման գործընթացը և համապատասխան սերտիֆիկատներ են շնորհվել չորս կազմակերպությունների, որոնք ավարտել են համակարգի ներդրումը և սերտիֆիկացման գործընթացը: Դրանք են՝

- "Զվարթնոց միջազգային օդանավակայանների" ԱՎԼ ծառայություն
- "Հայաստանի ազգային պոլիտեխնիկական համալսարան" հիմնադրամ
- "Լոկատոր" ՓԲԸ
- "Ֆարմատեք" ՓԲԸ

Ստանդարտացման բնագավառում նշանակալի դերակատարման և ակտիվ մասնակցության համար առանձին մրցանակ է շնորհվել "Արարատ" սննդի կոմբինատ ՍՊԸ-ին:

2. ԻՍՕ Խորհրդի 97-րդ նիստը

ԻՍՕ Խորհուրդը պատասխանատու է Կազմակերպության կառավարման խնդիրների մեծամասնության համար: Խորհրդի նիստերը տեղի են ունենում տարեկան երկու անգամ: Այն բաղկացած է 20 անդամ մարմիններից: Խորհրդում անդամությունը բաց է բոլոր անդամ մարմինների համար, որոնք ռոտացիոն սկզբունքով փոփոխվում են՝ ապահովելով անդամների ներկայացվածությունը Խորհրդում:

Հայաստանն՝ ի դեմս Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի տնօրեն Ե. Ազարյանի, հանդիսանում է ԻՍՕ Խորհրդի ընտրված անդամ՝ 2015-2017 թվականների ժամկետով:

2015 թվականի մարտի 16-18 Շվեյցարիայի Ժնև քաղաքում տեղի ունեցավ ԻՍՕ Խորհրդի հերթական 97-րդ նիստը, որին մասնակցեց Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի տնօրեն Ենոք Ազարյանը: ԻՍՕ Խորհուրդը քննարկեց կազմակերպության հետագա զարգացմանն առնչվող մի շարք առանցքային հարցեր, այդ թվում՝ ֆինանսական ռազմավարությունը, անցած տարվա ֆինանսական կատարողականը և ցուցանիշները, տեղեկատվական նոր տեխնոլոգիաների ներդրման հնարավորությունները, քաղաքականության մշտական հանձնաժողովների աշխատանքի հաշվետվությունները և այլն:

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի տնօրեն Ենոք Ազարյանը առանձին հանդիպումներ ունեցավ ՌԴ Ռոսստանդարտի պետ Ա. Աբրամովի, Գերմանիայի Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի (DIN) տնօրեն Թորսթեն Բահկեի, ինչպես նաև ԻՍՕ գլխավոր քարտուղար պարոն Ռոբ Սթիլի հետ, որոնց ընթացքում քննարկվեցին համագործակցության և ստանդարտացման ոլորտի մի շարք հարցեր:

3. ԻՍՕ Զարգացող երկրների հարցերով քաղաքականության մշտական հանձնաժողովի (DEVCO) 23-րդ հանդիպումը

2015 թվականի մարտի 19-20 Շվեյցարիայի Ժնև քաղաքում, ԻՍՕ-ի գրասենյակում տեղի ունեցավ ԻՍՕ Զարգացող երկրների հարցերով քաղաքականության մշտական հանձնաժողովի (DEVCO) Խորհրդատվական խմբի 23-րդ նիստը: Նիստին մասնակցեց Խորհրդատվական խմբի անդամ Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ ՓԲԸ փոխտնօրեն Գ. Նազարյանը, ով այդ պաշտոնում վերընտրվել է 2014 թվականին՝ երկու տարի ժամկետով:

Խորհրդատվական խումբը (DEVCO CAG) բաղկացած է 11 անդամից՝ ութ անդամ զարգացող երկրներից և երեք անդամ զարգացած տնտեսությամբ երկրներից:

Խորհրդատվական խմբի անդամներն ընտրվում են ելնելով անդամների անձնական մասնագիտական հատկանիշներից՝ DEVCO նախագահի կողմից՝ ԻՍՕ գլխավոր քարտուղարի հետ փոխհամաձայնությամբ: Խորհրդատվական խմբի անդամներն ընտրվում են երկու տարի ժամկետով՝ մեկ անգամ վերընտրվելու հնարավորությամբ: Խորհրդատվական խումբը հանդիպում է տարեկան երկու անգամ՝ մեկ անգամ մարտ ամսին, և երկրորդ անգամ՝ անմիջապես DEVCO համաժողովից հետո՝ սեպտեմբերին:

Խորհրդատվական խումբը քննարկեց DEVCO-ի կողմից 2014 թվականին իրականացված միջոցառումների վերաբերյալ հաշվետվությունը, մշակեց և առաջարկություններ ներկայացրեց 2016-2020 թվականների DEVCO գործողությունների պլանի մշակման վերաբերյալ, ինչպես նաև քննարկեց DEVCO-ի ապագա կարգավիճակը և գործունեության ռազմավարությունը: Խորհրդատվական խումբը քննարկեց նաև ԻՍՕ Ակադեմիայի կարգավիճակը և նրա գործունեության հեռանկարները:

4. Երևանում անցկացվեց երկաթուղային տրանսպորտի ոլորտում միջպետական ստանդարտացման տեխնիկական կոմիտեի նիստ

Երևանում, "Կոնգրես" հյուրանոցում 2015 թվականի մարտի 25-26 տեղի ունեցավ №524 "Երկաթուղային տրանսպորտ" ստանդարտացման Միջպետական տեխնիկական կոմիտեի (ՄՏԿ 524) հերթական նիստը: ՄՏԿ 524-ը հանդիսանում է Ստանդարտացման, չափագիտության և սերտիֆիկացման հարցերով Միջպետական խորհրդի աշխատանքային կառույց: Այն ձևավորվել է 2010 թվականի նոյեմբերի 25-ին Միջպետական խորհրդի 38-րդ նիստի ընթացքում ընդունված որոշման համաձայն՝ երկաթուղային տրանսպորտի ոլորտում գործող միջպետական ստանդարտների, կանոնների մշակման, միջազգային չափանիշներին ներդաշնակեցման, միջազգային, տարածաշրջանային և ազգային չափանիշների կիրառման նպատակով:

Կոմիտեի անդամ են հանդիսանում Հայաստանը, Բելառուսը, Ղազախստանը, Ղրղզստանը, Ռուսաստանը, Ուկրաինան, Ադրբեջանը: Դիտորդի կարգավիճակով կոմիտեի աշխատանքներին մասնակցում են Մոլդովան և Տաջիկստանը: Նիստի շրջանակներում քննարկվեցին 2014թ. Ստանդարտացման աշխատանքների արդյունքները և 2015 թվականի ծրագիրը, երկաթուղային տրանսպորտի ապահովության հարցերը:

ՍԱԻ փոխտնօրեն Գ.Նազարյանն իր ելույթում կարևորեց երկաթուղային ոլորտում ստանդարտացման աշխատանքները, ընդգծելով, որ ստանդարտները թույլ են տալիս ներմուծել նոր տեխնոլոգիաներ, դյուրինացնում են գնումների գործընթացում պահանջների սահմանումը, ապահովում բարձր արդյունավետություն երկաթուղու կառավարման գործընթացներում և ընդհանրապես, թույլ են տալիս երկաթուղային տրանսպորտի ենթակառուցվածքը համապատասխանեցնել միջազգային լավագույն չափանիշներին:

5. ԱՊՀ երկրների Ստանդարտացման, չափագիտության և սերտիֆիկացման Միջպետական խորհրդի 47-րդ նիստը

Բելառուսի մայրաքաղաք Մինսկում ս.թ. հունիսի 17-18 տեղի ունեցավ ԱՊՀ ՍՉՍ ՄՊԽ հերթական 47-րդ նիստը: Նիստին ՀՀ պատվիրակությունը ներկայցված էր Չափագիտության ազգային ինստիտուտ ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն Վահան Սահակյանի և Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ ՓԲԸ փոխտնօրեն Գևորգ Նազարյանի կողմից: Նիստի ընթացքում քննարկվեցին մի շարք կարևորագույն հարցեր՝ ՄՊԽ կառուցվածքի ու գործունեության բարեփոխման, ԱՊՀ երկրներում ստանդարտացման, չափագիտության և համապատասխանության գնահատման գործընթացների կատարելագործման վերաբերյալ:

Փոխտնօրեն Գ.Նազարյանն առանձնակի հանդիպում ունեցավ ԲԵԼԳԻՍՍ-ի տնօրինության հետ, որի ընթացքում քննարկվեցին ստանդարտացման ոլորտում երկու երկրների ազգային մարմինների միջև համագործակցության խնդիրները:

6. Սեմինար Ռ-Դ, ՀՀ և Կենտրոնական Ասիայի երկրների ստանդարտացման ոլորտի ներկայացուցիչների համար

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի աշխատակիցները հունիսի 8-27 մասնակցեցին Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության գիտության և տեխնիկայի նախարարության միջազգային համագործակցության դեպարտամենտի կողմից Չանչժոու քաղաքում Ռուսաստանի, Հայաստանի և Կենտրոնական Ասիայի երկրների ստանդարտացման ոլորտի ներկայացուցիչների համար կազմակերպված սեմինարին:

Սեմինարին քննարկվեցին գյուղատնտեսության և տուրիզմի ոլորտներում մի շարք կարևոր հարցեր, նշված ոլորտներում բարեփոխումների և հետագա համագործակցության վերաբերյալ: Մասնակիցներին հանձնվեցին համապատասխան սերտիֆիկատներ:

7. ՄՄ ՏԿ 014/2011 «Ավտոճանապարհների անվտանգություն» տեխնիկական կանոնակարգն ապահովող ստանդարտների ցանկի արդիականացում

Եվրասիական Տնտեսական Հանձնաժողովում ս.թ. հունիսի 23-24 քննարկվեց ՄՄ ՏԿ 014/2011 «Ավտոճանապարհների անվտանգություն» տեխնիկական կանոնակարգն ապահովող ստանդարտների ցանկի արդիականացումը: Ելնելով տեխնիկական կանոնակարգի կիրառման փորձից անհրաժեշտություն է առաջացել ստանդարտների ցանկը համալրել մի շարք նոր, ինչպես նաև նախկինում չներառված գործող միջպետական և ազգային ստանդարտներով: Հայաստանի Հանրապետության շահերը քննարկմանը ներկայացնում էր Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ ՓԲԸ տնօրեն Ենոք Ազարյանը:

8. ԵՏՄ Հանձնաժողովում քննարկվեց տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներն ապահովող ստանդարտների ցանկերի ձևավորման և արդիականացման ընթացակարգի նոր նախագիծը

ՍԱԻ փոխտնօրեն Գ.Նազարյանը ս.թ. հուլիսի 16-ին ԵՏՄ Հանձնաժողովի գրասենյակում, ք.Մոսկվայում մասնակցեց ԵՏՄ անդամ երկրների ներկայացուցիչների խորհրդակցությանը՝ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներն ապահովող ստանդարտների ցանկերի ձևավորման և արդիականացման ընթացակարգի նոր նախագծի վերաբերյալ: Պարոն Գ.Նազարյանը ներկայացրեց ՀՀ դիրքորոշումը, որը ներկայացվել էր նաև ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության գրությամբ: Ներկայացված մի շարք առաջարկություններ հավանության արժանացան:

2. ՍՏԱՆԴԱՐՏԱՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

2.1. ԱԶԳԱՅԻՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏՆԵՐԻ ՄՇԱԿՈՒՄ

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ստանդարտների ազգային ինստիտուտը հետևողականորեն իրականացրել է ՀՀ կառավարության որոշումներով և ՍԱԻ տնօրենի 03.05.2013թ. թիվ 16-Վ հրամանով հաստատված «Ազգային ստանդարտների մշակման 2013-2015 թվականների միջնաժամկետ ծրագրով» նախատեսված ստանդարտների մշակման աշխատանքները:

Ինստիտուտը ստանդարտացման աշխատանքներն իրականացրել է ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովների հետ համատեղ: Մշակման գործընթացում մասնակցել են համապատասխան ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովները՝ միաժամանակ գնահատելով ՀՀ-ում միջազգային (ԻՍՕ) և եվրոպական (ԵՆ) ստանդարտների կիրառման նպատակահարմարությունը՝ ազգային ստանդարտների կարգավիճակով: Ազգային ստանդարտները մշակվել են վերահրատարակման և հավանության եղանակներով:

2015թ. Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի առաջնահերթ խնդիրներից է Հայաստանի Հանրապետության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներն ապահովող ստանդարտների ներդաշնակեցման աշխատանքների իրականացումը: Ընդ որում, հաշվի առնելով ԵՏՄ-ին Հայաստանի Հանրապետության անդամակցությունը, այդ թվում՝ իրականացվելիք միջոցառումների ճանապարհային քարտեզի համաձայն նախատեսվում է ՀՀ տեխնիկական կանոնակարգերի ներդաշնակեցումը Մաքսային Միության տեխնիկական կանոնակարգերի և Եվրամիության դիրեկտիվաների պահանջների հետ:

Ելնելով վերոնշյալից, ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության հանձնարարությամբ Ստանդարտների ազգային ինստիտուտը հաշվետու ժամանակաշրջանում վերլուծության է ենթարկել Մաքսային միության 35 տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջների կիրարկումն ապահովող ստանդարտների ցանկերը՝ ՀՀ-ում դրանց ներդրումն ապահովելու նպատակով: Իրականացվել են վերլուծական աշխատանքներ՝ որոշելու համար վերոնշյալ տեխնիկական կանոնակարգերից յուրաքանչյուրի պահանջների կիրառումն ապահովող ստանդարտների կարգավիճակը ՀՀ-ում: Այդ աշխատանքների կատարման արդյունքում պարզվել է, որ ՀՀ-ում ազգային ստանդարտի կարգավիճակով գործարկման և ներդրման են ենթակա շուրջ 2700 միջպետական և Ռուսաստանի Դաշնության ստանդարտներ՝ Մաքսային միության տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներն ապահովելու համար:

Ի կատարումն ՀՀ կառավարության 2015 թվականի մայիսի 21-ի «Հայաստանի Հանրապետության որակի ենթակառուցվածքի բարեփոխման 2015 թվականի ծրագիրը և որակի ենթակառուցվածքի բարեփոխման 2015 թվականի ծրագրի իրականացման միջոցառումների ժամանակացույցը հաստատելու մասին» N548-Ա որոշման «Պետական աջակցություն «Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ» փակ բաժնետիրական ընկերության կողմից 2015 թվականի ստանդարտացման ոլորտում ծրագրերի կատարման գծով» ծրագրի և համաձայն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության և ՍԱԻ միջև 2015 թվականի հուլիսի 1-ին կնքված N88-15 պայմանագրի՝ ինստիտուտը հաշվետու ժամանակաշրջանում իրականացրել է հետևյալ միջոցառումները (աշխատանքները)՝

- 1) **ԵՏՄ փարածքում գործող տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներն ապահովող ստանդարտների փորձաքննություն և ՀՀ-ում դրանց գործարկման ապահովում,**
- 2) **ԵՏՄ տեխնիկական կանոնակարգման և ստանդարտացման բնագավառի կոմիտեների և ենթակոմիտեների նիստերին մասնակցություն:**

ԵՏՄ-ի տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներն ապահովող ստանդարտների ցանկերի փորձաքննության հիման վրա Ստանդարտների ազգային ինստիտուտը կազմակերպել է արդիականացված ստանդարտների ցանկերի քննարկումը համապատասխան ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովներում: Քննարկման արդյունքում հաստատվել և գործողության մեջ են դրվել թվով 419 միջպետական (ԳՕՍՏ) և Ռուսաստանի Դաշնության ստանդարտներ: 2015թ. առաջին կիսամյակում ստանդարտների ներդաշնակեցման աշխատանքներն իրականացվել են ԵՏՄ-ի հետևյալ գործող տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներն ապահովելու համար.

1. ՄՄ ՏԿ 034/2013 «Մսի և մսամթերքի անվտանգություն» տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներն ապահովելու համար գործողության մեջ են դրվել թվով 65 միջպետական (ԳՕՍՏ) և Ռ-Դ (ԳՕՍՏ Ռ) ստանդարտներ (հրաման N 33-Լ առ 22.06.2015 թ.),
2. ՄՄ ՏԿ 033/2013 «Կաթի և կաթնամթերքի անվտանգություն» տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներն ապահովելու համար գործողության մեջ են դրվել թվով 124 միջպետական (ԳՕՍՏ) և Ռ-Դ (ԳՕՍՏ Ռ) ստանդարտներ (հրաման N 26-Լ առ 09.06.2015),
3. ՄՄ ՏԿ 021/2014 «Սննդամթերքի անվտանգության մասին» տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներն ապահովելու համար (ալկոհոլային խմիչքների վերաբերյալ) գործողության մեջ են դրվել թվով 48 միջպետական (ԳՕՍՏ) և Ռ-Դ (ԳՕՍՏ Ռ) ստանդարտներ (հրաման N 30-Լ առ 16.06.2015),
4. ՄՄ ՏԿ 029/2012 «Սննդային հավելումների, բուրավետիչների և տեխնիկական օժանդակ միջոցների անվտանգության պահանջներ» տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներն ապահովելու համար գործողության մեջ են դրվել թվով 65 միջպետական (ԳՕՍՏ) և Ռ-Դ (ԳՕՍՏ Ռ) ստանդարտներ (հրաման N 13-Լ առ 26.03.2015),
5. ՄՄ ՏԿ 009/2011 «Օձանեյիքակոսմետիկական արտադրանքի անվտանգություն» տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներն ապահովելու համար գործողության մեջ են դրվել թվով 23 միջպետական (ԳՕՍՏ) և Ռ-Դ (ԳՕՍՏ Ռ) ստանդարտներ (հրաման N 05-Լ առ 27.01.2015 և հրաման N 06-Լ առ 05.05.2015),
6. ՄՄ ՏԿ 012/2011 «Պայթյունավտանգ միջավայրերում աշխատող սարքավորումների անվտանգություն» տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներն ապահովելու համար գործողության մեջ են դրվել թվով 56 միջպետական (ԳՕՍՏ) և Ռ-Դ (ԳՕՍՏ Ռ) ստանդարտներ (հրաման N 19-Լ առ 21.05.2015 և հրաման N 28-Լ 15.06.2015),
7. ՄՄ ՏԿ 035/2014 «Ծխախոտային արտադրանքների վերաբերյալ» տեխնիկական կանոնակարգի պահանջներն ապահովելու համար գործողության մեջ են դրվել թվով 12 միջպետական (ԳՕՍՏ) և Ռ-Դ (ԳՕՍՏ Ռ) ստանդարտներ (հրաման N 15-Լ առ 17.04.2015):

2015թ. առաջին կիսայակում Ստանդարտների ազգային ինստիտուտ ՓԲ ընկերությունն իրականացրել է ԵՏՄ-ի տարածքում գործող հետևյալ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներն ապահովող ստանդարտների ցանկերի փորձաքննություն.

1. ՄՄ ՏԿ 001/2011 «Երկաթուղային շարժական կազմի անվտանգություն»,
2. ՄՄ ՏԿ 002/2011 «Բարձր արագության երկաթուղային տրանսպորտի անվտանգություն»,
3. ՄՄ ՏԿ 003/2011 «Երկաթուղային տրանսպորտի ենթակառուցվածքի անվտանգություն»,
4. ՄՄ ՏԿ 005/2011 «Փաթեթվածքի անվտանգություն»,
5. ՄՄ ՏԿ 006/2011 «Հրատեխնիկական արտադրանքի անվտանգություն»,
6. ՄՄ ՏԿ 007/2011 «Երեխաների և դեռահասաների համար նախատեսված արտադրանքի անվտանգություն»,
7. ՄՄ ՏԿ 008/2011 «Խաղալիքների անվտանգություն»,
8. ՄՄ ՏԿ 009/2011 «Օժանելիքակոսմետիկական արտադրանքի անվտանգություն»,
9. ՄՄ ՏԿ 010/2011 «Մեքենաների և սարքավորումների անվտանգություն»,
10. ՄՄ ՏԿ 012/2011 «Պայթյունավտանգ միջավայրերում աշխատող սարքավորումների անվտանգություն»,
11. ՄՄ ՏԿ 015/2011 «Հացահատիկի անվտանգություն»,
12. ՄՄ ՏԿ 017/2011 «Թեթև արդյունաբերության արտադրանքի անվտանգություն»,
13. ՄՄ ՏԿ 019/2011 «Անհատական պաշտպանության միջոցների անվտանգություն»,
14. ՄՄ ՏԿ 023/2012 «Մրգերից և բանջարեղեններից պատրաստված հյութամթերքների անվտանգություն»,
15. ՄՄ ՏԿ 028/2012 «Պայթուցիկ նյութերի և դրանց հիմքով արտադրանքի անվտանգություն»,
16. ՄՄ ՏԿ 029/2012 «Սննդային հավելումների, բուրավետիչների և տեխնիկական օժանդակ միջոցների անվտանգության պահանջներ»,
17. ՄՄ ՏԿ 030/2012 «Քսուքային նյութերի, յուղերի և հատուկ հեղուկների պահանջներ»,
18. ՄՄ ՏԿ 032/2013 «Ավելցուկային ճնշմամբ աշխատող սարքավորումների անվտանգություն»,
19. ՄՄ ՏԿ 033/2013 «Կաթի և կաթնամթերքի անվտանգություն»,
20. ՄՄ ՏԿ 034/2013 «Մսի և մսամթերքի անվտանգություն»:

ՏԿ ապահովող ստանդարտների ցանկերը քննարկվել և գնահատվել են ստանդարտացման, չափազիտության, հավատարմագրման ոլորտի մասնագետներից կազմված աշխատանքային խմբի կողմից՝ համաձայն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարի հրամանի (հրաման N 268-Ա առ 23.02.2015թ.) (արձանագրություն N1 առ 06.03.2015թ., արձանագրություն N2 առ 17.04.2015թ. և արձանագրություն N3 առ 26.06.2015թ.): ԵՏՄ տեխնիկական կանոնակարգերի պահանջներն ապահովող ստանդարտների փորձաքննության արդյունքները և քննարկման արձանագրությունները սահմանված կարգով ներկայացվել են ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն:

Ի կատարումն ՀՀ կառավարության 2015 թվականի հունիսի 4-ի «Ստանդարտների մշակման ծառայությունների 2015 թվականի ծրագիրը և ստանդարտացման 2015 թվականի աշխատանքների ցանկը հաստատելու մասին» N 614-Ա որոշման և դրա հիման վրա 2015

թվականի հուլիսի 22-ին ՀՀ էկոնոմիկային նախարարության և ՍԱԻ միջև կնքված N102-15 պայմանագրի՝ հաշվետու ժամանակաշրջանում իրականացվել են միջազգային (ԻՍՕ) և Եվրոպական (ԵՆ) ստանդարտներին ներդաշնակ թվով 21 ազգային ստանդարտների նախագծերի մշակման աշխատանքներ, որոնցից 14-ը ընդունվել են և հաստատվել Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի տնօրենի հրամանով, իսկ 7-ը գտնվում են տեխնիկական հանձնաժողովներում և աշխատանքային խմբերում՝ քննարկման փուլում:

Մշակվել են ազգային ստանդարտներ ՀՀ տնտեսության գերակայող հետևյալ ճյուղերում՝ շինարարություն, ռազմարդյունաբերության, բնապահպանություն, սննդամթերքի և գյուղատնտեսական մթերքի արտադրություն, տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ոլորտ և այլն:

Բացի դրանից, հաշվետու ժամանակամիջոցում Ստանդարտների ազգային ինստիտուտը ՏՀ 8 «Ջրի որակ» ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովի հետ համատեղ 2015 թվականի 1-ին կիսամյակում ՀՀ տարածքում հավանության մեթոդով ազգային ստանդարտի կարգավիճակով ընդունել և գործողության մեջ է դրել թվով 69 Եվրոպական ստանդարտներին ներդաշնակ ազգային ստանդարտներ: Ստանդարտների մշակումը հավանության մեթոդով իրականացվել է՝ ի կատարումն ՍԵՆ ՏԿ 164 «Ջրամատակարարում» ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովին անդամակցության հետ կապված պարտավորությունների:

2.2. ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԵՎ ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ ՍՏԱՆԴԱՐՏԱՑՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտը հաշվետու ժամանակաշրջանում կազմակերպել է ՀՀ ընկերությունների մասնակցությունը ԻՍՕ-ի 46 ստանդարտացման տեխնիկական հանձնաժողովի և 18 ենթահանձնաժողովի աշխատանքներին:

Կազմակերպվել են միջազգային ստանդարտների նախագծերի էլեկտրոնային քվեարկության աշխատանքներ, որի ընթացքում 44 միջազգային ստանդարտների նախագծեր անցել են փորձաքննություն և համաձայնեցվել են ՀՀ-ում բոլոր շահագրգիռ կազմակերպությունների հետ:

ՍԱԻ կողմից իրականացվել են աշխատանքներ միջազգային ստանդարտացման կազմակերպության և նրա հանձնաժողովների հետ, ինչպես նաև ստանդարտացման Եվրոպական կոմիտեի և նրա հանձնաժողովների հետ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում տեխնիկական հանձնաժողովներին ստանդարտացման աշխատանքների իրականացման նպատակով տրամադրվել են շուրջ 90 Եվրոպական ստանդարտ:

Իրականացվել են հետևյալ միջպետական ստանդարտացման աշխատանքները՝

1. կազմակերպել և կատարել է 525 միջպետական ստանդարտների նախագծերի էլեկտրոնային քվեարկություն,

2. կատարել են ԱՊՀ երկրների Միջպետական ստանդարտացման խորհրդի (ՄՍԽ) 21 հանձնարարականներ,

3. կազմակերպել է շուրջ 213 միջպետական ստանդարտների նախագծերի համաձայնեցում 35 ՀՀ շահագրգիռ կազմակերպությունների հետ,

Ստանդարտների ազգային ֆոնդի վարման և տեղեկատվական սպասարկման ծրագրի նպատակն է ունենալ միջազգային, Եվրոպական, միջպետական և այլ պետությունների, ինչպես նաև ազգային ստանդարտների արդիականացված ֆոնդ և պատշաճ և հավաստի

տեղեկատվություն տրամադրել ձեռներեցներին, բիզնեսի ներկայացուցիչներին և պետական կառավարման մարմիններին գործող ստանդարտների վերաբերյալ:

2.3. ՍՏԱՆՊԱՐՏՆԵՐԻ ՎԱՃԱՌՔ ԵՎ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

2015 թվականի 1-ին կիսամյակում Ստանդարտների ազգային ֆոնդը համալրվել է 880 միջազգային (ԻՍՕ), 495 Եվրոպական (ԵՆ), 880 միջպետական (ԳՕՍՏ), 824 Ռուսաստանի Դաշնության (ԳՕՍՏ Ռ) և 14 Հայաստանի Հանրապետության (ՀՍ) նոր ստանդարտներով:

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտն իրականացրել է նաև ՀՀ-ում ընդունված և գործող ստանդարտների էլեկտրոնային տարբերակների ստեղծման և կայքում տեղադրման աշխատանքներ, ապահովվել է ստանդարտների էլեկտրոնային վաճառքի համակարգի ամբողջական ներդրումը:

2015 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության գործատուներին և մասնագետներին սպառիչ տեղեկատվություն ապահովելու համար հրատարակվել է «Ստանդարտներ և տեխնիկական պայմաններ» թվով 2 տեղեկատուներ և պատրաստվել է ՀՀ կազմակերպությունների համար 5 տեղեկատվական թերթիկ՝ ազգային ֆոնդում համալրված բոլոր ստանդարտների վերաբերյալ, որոնք տրամադրվել են Ինստիտուտի բոլոր բաժանորդներին:

2015թ. առաջին կիսամյակում Ինստիտուտը ՀՀ կազմակերպությունների հետ կնքել է 20 պայմանագիր՝ բաժանորդագրային սպասարկման աշխատանքների իրականացման նպատակով:

Կատարված աշխատանքների արդյունքում կազմվել են աշխատանքների հանձնման-ընդունման համապատասխան ակտերը հետևյալի մասով.

- տեղեկատվության տրամադրում ազգային ֆոնդում միջազգային (ԻՍՕ, ԻԷԿ, ԵՆ), միջպետական (ԳՕՍՏ), Հայաստանի Հանրապետության (ՀՍ) և արտասահմանյան երկրների (այդ թվում՝ ԱՊՀ) ստանդարտների և այլ նորմատիվ փաստաթղթերի մասին,
- կազմակերպությունների ստանդարտների ֆոնդի արդիականացում,
- ՀՀ ստանդարտների ամենամյա կատալոգի, ստանդարտների և տեխնիկական պայմանների եռամսյակային տեղեկատուների տրամադրում,
- բաժանորդին անհրաժեշտ ազգային ստանդարտների անվճար տրամադրում (թվով 120),
- խորհրդատվություն ստանդարտացման և համապատասխանության գնահատման փաստաթղթերի վերաբերյալ:

Նշված ակտերը տրամադրվել են կազմակերպություններին, որից հետո Ստանդարտների ազգային ինստիտուտին փոխանցվել է **3120000 ՀՀ դրամ**:

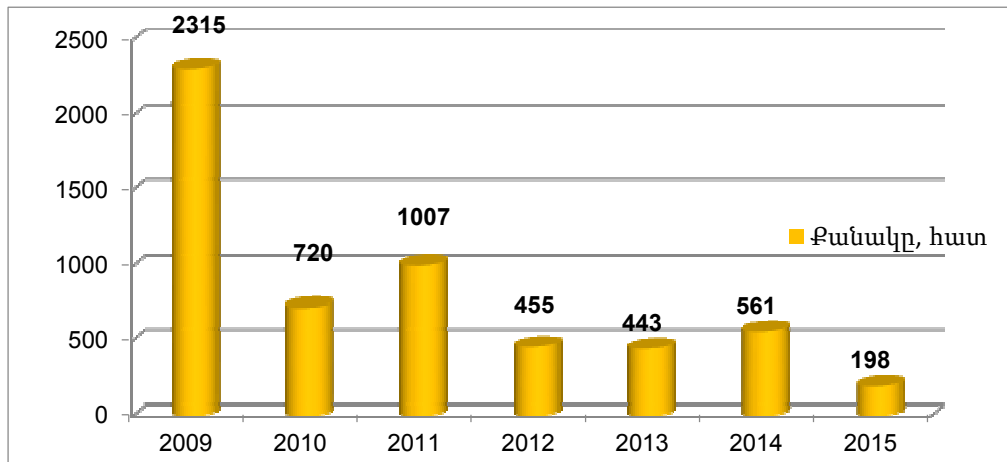
Ստանդարտների վաճառքը իրականացվում է պայմանագրային հիմունքներով ըստ հաստատված գնահաշվարկի և տրված հաշիվ-ապրանքագրի կամ անդորրագրի: Ազգային ստանդարտների վաճառքի դեպքում կազմակերպության կողմից ներկայացվում է անհրաժեշտ ստանդարտների գնման հայտ և կնքվում է պայմանագիր:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում իրականացվել է **761000 դրամի** (թվով 78 հատ) ստանդարտների վաճառք ՀՀ կազմակերպություններին և անհատ ձեռնարկատերերին:

ՀՀ կազմակերպություններին և անհատ ձեռնարկատերերին ստանդարտների վաճառքի 2009-2014թթ. քանակական և գումարային դինամիկան ներկայացված է գծանկարներ 2-ում:

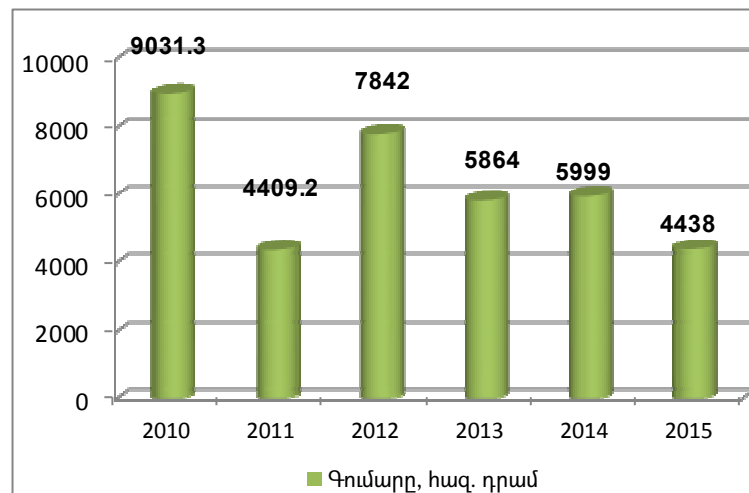
Գծանկար 1.

ՀՀ կազմակերպություններին և անհատ ձեռնարկատերերին ստանդարտների վաճառքի 2009-2015թթ. քանակական դինամիկան

Գծանկար 2

ՀՀ կազմակերպություններին և անհատ ձեռնարկատերերին ստանդարտների վաճառքի 2010-2015թթ. գումարային դինամիկան, հազ.դրամ

Ինչպես երևում է վերը պատկերված ստանդարտների վաճառքի դինամիկայից, ստանդարտների վաճառքի ծավալները ներկայումս որոշակի աճի միտում ունեն: Նշված հանգամանքը պայմանավորված է մի շարք գործոններով, ինչպիսիք են ԵՏՄ անդամակցությունը, նոր ստանդարտների ներդրումը և կիրառումը, և այլն:

3. ԼԱԲՈՐԱՏՈՐ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ՈԼՈՐՏՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

Հաշվետու ժամանակաշրջանում հնաստիտուտում գործել են 4 հավատարմագրված փորձարկման լաբորատորիաներ, այդ թվում՝

1. Երևանի փորձարկման լաբորատորիան,
2. Էլեկտրատեխնիկական փորձարկումների լաբորատորիան,
3. Նավթամթերքների և ֆիզիկաքիմիական փորձարկումների լաբորատորիան,
4. Շիրակի և Լոռու տարածքային փորձարկման լաբորատորիան:

3.1. ԷԼԵԿՏՐԱՏԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՐԿՈՒՄՆԵՐԻ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ

Էլեկտրատեխնիկական փորձարկումների լաբորատորիան հաշվետու ժամանակաշրջանում ընդունել է 41 հայտ, տրվել է 41 փորձարկման արձանագրություն: Իրականացվել են լաբորատորիայի հավատարմագրման հետ կապված աշխատանքները, որոնք դրական եզրակացություն են ստացել հավատարմագրման ազգային մարմնի կողմից:

Լաբորատորիայի հետագա գործունեության բարելավման համար ներկայումս անհրաժեշտ է վերազինել լաբորատորիան, ինչի կապակցությամբ կատարվել է առկա կարիքների գնահատում և ներկայացվել է ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությանը: Կարևորվում է նաև Հայաստանի Հանրապետության անդամակցությունը Միջազգային էլեկտրատեխնիկական կոմիտեին՝ փորձարկման մեթոդների ստանդարտների բազայի արդիականացման համար:

3.2. ՄՆԵԴԻ ԵՎ ՈՉ ՊԱՐԵՆԱՅԻՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԻ ՓՈՐՁԱՐԿՄԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱՆԵՐ

Երևանի փորձարկման լաբորատորիան միջազգային չափանիշներին համապատասխանող բարձրակարգ սարքավորումներով հագեցված լաբորատորիա է: Շիրակի և Վանաձորի տարածքային փորձարկման լաբորատորիայի հագեցվածությունը և հնարավորությունները համեմատաբար առավել թույլ են, առկա են հնամաշ սարքավորումներ, որոնք փոխարինման կարիք են զգում:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Երևանի փորձարկման լաբորատորիային ընդունել է սննդամթերքների և ոչ պարենային ապրանքների փորձարկման 274 հայտ և տրվել են նույնքան փորձարկման արձանագրություններ, Գյումրու ՓԼ՝ 443 հայտ և 443 փորձարկման արձանագրություններ:

Լաբորատորիաների խնդիրներից է միջլաբորատոր փորձարկումների կազմակերպումը՝ հեղինակավոր միջազգային էտալոնային լաբորատորիաների հետ, ինչը պահանջում է զգալի ֆինանսական միջոցներ:

3.3. ՆԱՎԹԱՄԹԵՐՔՆԵՐԻ ԵՎ ՖԻԶԻԿԱՔԻՄԻԱԿԱՆ ՓՈՐՁԱՐԿՄԱՆ ԼԱԲՈՐԱՏՈՐԻԱ

Այս լաբորատորիան տեղակայված է ք.Երևան, Հ.Էմինի 31ա տարածքում: Այն ունի միջին բավարար հագեցվածություն, ինչը թույլ է տալիս պատշաճ ձևով իրականացնել նավթամթերքների համար սահմանված պահանջների փորձարկումները:

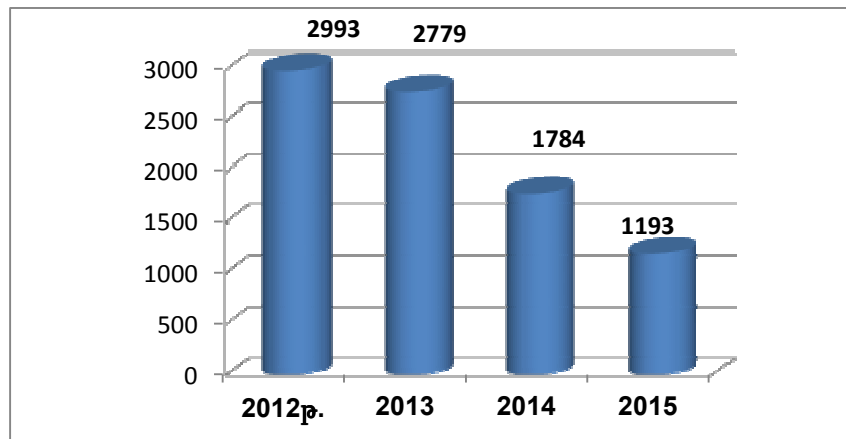
Հաշվետու ժամանակաշրջանում նավթամթերքի փորձարկման լաբորատորիայում կատարվել է 435 փորձարկում, որից 435 համար տրվել է համապատասխանության եզրակացություն, իսկ 1-ին՝ մերժում:

Նախապատրաստվել և հավատարմագրման նպատակներով ներկայացվել են լաբորատորիայի հավատարմագրման փաստաթղթերը, որոնց վերաբերյալ ստացվել է դրական եզրակացություն:

Լաբորատորիան կատարել է համապատասխան աշխատանքներ ներկայիս սարքավորումները ստուգաչափելու նպատակով: Լաբորատորիան վերազինվել է նավթամթերքում ծծմբի որոշման, ցետանային և օկտանային ցուցիչների որոշման ժամանակակից սարքերով, ինչը զգալիորեն նպաստել է փորձարկումների որակի բարձրացմանը: Նոր սարքերով վերազինման արդյունքում հաշվետու ժամանակաշրջանում ՍԱԻ-ը դիմել է Հավատարմագրման ազգային մարմնին՝ ոլորտի ընդլայնման նպատակով:

Գծանկար 3

Ինստիտուտի հավատարմագրված լաբորատորիաներում կատարված փորձարկումների քանակը 2012-2015թթ.

4. ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՎԱՍՏՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԸ

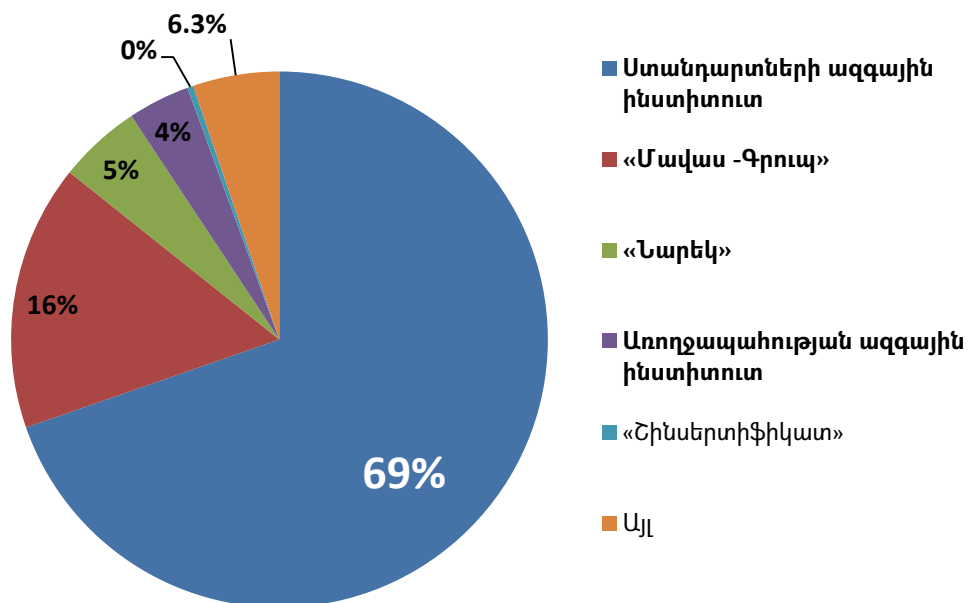
Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ինստիտուտի կազմում հավատարմագրված սննդի և պարենային հումքի, ոչ պարենային ապրանքների, ծառայությունների և կառավարման համակարգերի սերտիֆիկացման մարմինները (ՍՄ) շարունակել են իրականացնել համապատասխանության հավաստման աշխատանքներ: Ինստիտուտի սերտիֆիկացման մարմինների գործունեության ծավալներն շարունակում են գերակայել հանրապետությունում հավատարմագրված այլ ՍՄ նկատմամբ:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում ՍԱԻ արտադրանքի սերտիֆիկացման մարմինը և փորձարկման լաբորատորիաները գրանցվել են Եվրասիական տնտեսական միության սերտիֆիկացման մարմինների և փորձարկման լաբորատորիաների միասնական ռեեստրում: Արդյունքում, ՍԱԻ ստացել է հնարավորություն օրենսդրությամբ սահմանված կարգով տեղական ընկերություններին տրամադրել ԵՏՄ նմուշի սերտիֆիկատներ, ինչը զգալիորեն կհեշտացնի հայկական արտադրանքի ԵՏՄ անդամ պետություններ արտահանման գործընթացը:

Ինչպես ակնհայտ երևում է ստորև ներկայացված գծանկար 4-ից, ՍԱԻ-ը պահպանում է ՀՀ-ում իր առաջնային դիրքերը՝ համապատասխանության գնահատման ծառայությունների մատուցման ոլորտում:

Գծանկար 4.

Սերտիֆիկացման մարմինների 2015թ. 1-ին կիսամյակում իրականացված համապատասխանության հավաստման աշխատանքների տեսակարար կշիռները ընդհանուրի համեմատ

Թեև ընդհանուր առմամբ համապատասխանության հավաստման ոլորտում 2015թ.-ին հավատարմագրված են եղել և գործունեություն են իրականացրել 12 ընկերություններ, այդուհանդերձ ոլորտի գերակշիռ մասը՝ շուրջ 69% բաժին է ընկնում Ստանդարտների ազգային ինստիտուտին: Մյուս խոշոր մասնաբաժին ունեցող ընկերություններն են՝ «Մալաս Գրուպ» ՍՊԸ՝ 16%, «Նարեկ» ՍՊԸ՝ 5% և Առողջապահության ազգային ինստիտուտ՝ 3.7%:

Մնացած բոլոր ընկերություններին բաժին է ընկել սերտիֆիկացման աշխատանքների ընդհանուր ծավալի 6.3%-ը:

4.1. ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՎԱՍՏՄԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Հաշվետու ժամանակաշրջանում տրվել են՝

ա) ոչ պարենային ապրանքների գծով՝

378 ներկրվող արտադրանքի և 32 տեղական արտադրության համապատասխանության սերտիֆիկատ (ընդամենը՝ 410),

448 ներկրվող արտադրանքի և 22 տեղական արտադրանքի համապատասխանության հայտարարագիր (ընդամենը՝ 470),

իրականացվել է 18 համապատասխանության հսկողություն,

կատարվել է տեխնիկական պայմանների 21 փորձաքննություն, մերժում՝ 1 հատ:

Ոչ պարենային ապրանքների սերտիֆիկացման գծով 2013 թվականին ընդունվել է 1677 հայտ, 2014 թվականին՝ 1651 հայտ, իսկ առ 01.07.2015թ.՝ 772 հայտ:

բ) սննդի և պարենային հումքի գծով տրվել են՝

214 (2014թ. 1-ին կիսամյակ՝ 357) համապատասխանության սերտիֆիկատ, այդ թվում՝ 99 ներկրվող արտադրանքի և 115 տեղական արտադրության համար.

461 (2014թ. 1-ին կիսամյակ՝ 354) համապատասխանության հայտարարագիր, այդ թվում՝ 226 ներկրվող արտադրանքի և 235 տեղական արտադրության համար:

Իրականացվել է համապատասխանության հսկողություն՝ 15,

Տրվել է Մաքսային միության 81 հատ հայտարարագիր:

2015թ. ընդունվել է 612 հայտ, 2014թ.՝ 655 հայտ:

գ) ծառայությունների սերտիֆիկացման գծով՝

տրվել է սննդի ապահովման ծառայության 47 (2014թ.՝ 78) համապատասխանության սերտիֆիկատ,

46 (2014թ.՝ 61) ընկերություններում կատարվել է սննդի ապահովման ծառայության համապատասխանության հսկողություն:

Ծառայությունների սերտիֆիկացման գծով 2015 թվականին ընդունվել է 42 հայտ, 2014 թվականի 1-ին կիսամյակում՝ 80:

Այսպիսով, ծառայությունների սերտիֆիկացման ոլորտում նկատվել է սերտիֆիկացման ծավալների որոշակի նվազում:

Հաշվետու ժամանակաշրջանում կազմակերպվել և իրականացվել են արտադրանքի սերտիֆիկացման մարմինների հավատարմագրման աշխատանքները:

4.2. ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳԵՐԻ ՍԵՐՏԻՖԻԿԱՑՈՒՄ

Հաշվետու ժամանակաշրջանում Ինստիտուտի կառավարման համակարգերի սերտիֆիկացման մարմնի կողմից ընդունվել է կառավարման համակարգերի սերտիֆիկացման 14 հայտ:

9 կազմակերպություններում իրականացվել է կառավարման համակարգերի սերտիֆիկացում:

11 կազմակերպություններում իրականացվել են սերտիֆիկացված կառավարման համակարգերի համապատասխանության հսկողության աշխատանքներ:

Կազմակերպվել և իրականացվել են կառավարման համակարգերի սերտիֆիկացման մարմինների հավատարմագրման աշխատանքները:

Ներկայումս Ինստիտուտի կողմից աշխատանքներ են տարվում՝

ա) կազմակերպությունների էկոլոգիական կառավարման համակարգերի սերտիֆիկացման աշխատանքների ակտիվացման և համապատասխան իրազեկության ապահովման ուղղությամբ,

բ) սերտիֆիկացման մարմինների աշխատակիցների որակավորման բարձրացման ուղղությամբ՝ նրանց միջազգային չափանիշներին համապատասխանող դասընթացներին մասնակցության ու ԻՌԿԱ-ում որպես աուդիտորներ գրանցման միջոցով:

ՀՀ կառավարության 26.02.1998թ. թիվ 116 որոշման համաձայն, արտադրանքի և ծառայությունների որակի բարձրացումը խթանելու, դրանց որակի կառավարման արդյունավետ մեթոդների ներդրմանն աջակցելու նպատակով Ինստիտուտի կողմից նախապատրաստական աշխատանքներ են իրականացվել արտադրանքի և ծառայությունների որակի ապահովման բնագավառում ՀՀ կառավարության 2015 թվականի ամենամյա մրցանակաբաշխության կազմակերպման ուղղությամբ:

5. ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Հաշվետու ժամանակահատվածում ՀՀ կազմակերպությունից ստացված նամակների ու հայտերի համաձայն՝ **44** հայտատուից ձևավորվել է դասընթացների ունկնդիրների **7** խումբ և նախադիպլոմային ու արտադրական պրակտիկա անցկացնող բուհերի ուսանողների **1** խումբ: Սահմանված կարգով Ուսումնական կենտրոնում (այսուհետ՝ Կենտրոն) կազմակերպվել են **ընդհանուր, մասնագիտական և ներածական դասընթացներ**: Դասընթացներում սահմանված կարգով ներգրավվել և վերապատրաստվել է Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի տարբեր ստորաբաժանումների **5** աշխատակից:

Ունկնդիրներին տրամադրվել են տեղեկատվական և ուսուցողական-մեթոդական նյութերի փաթեթներ: Դասընթացներն անցկացվել են ինտերակտիվ մեթոդներով ու միջոցներով՝ սլայդների ցուցադրում, թեստեր, գործնական խաղեր, գործնական առաջադրանքներ, տարբեր իրավիճակների վերլուծություններ, խաչաձև հարցումներ, «ուղեղային գրոհներ» և այլն: Ուսուցումը գնահատվել է թեստավորումների կամ քննությունների միջոցով, որոնց արդյունքներով ունկնդիրներին հանձնվել են վկայականներ, սահմանված կարգով գրանցելով գրանցամատյանում:

Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի տնօրենի կողմից 2015թ.-ի փետրվարի 12-ին հաստատված տարեկան ուսումնական ծրագրի համաձայն 25 անվանում առանձին դասընթացների ուսումնական ծրագրերը ներկայացված են Ստանդարտների ազգային ինստիտուտի պաշտոնական էլեկտրոնային կայքում):

Հաղորդակցության տարբեր միջոցներով ապահովվել է ամենամսյա կապը ՀՀ կազմակերպությունների հետ՝ սննդարտադրող ընկերություններ, ՀՀ նախարարություններ և գերատեսչություններ, գիտահետազոտական ինստիտուտներ, համապատասխանության գնահատման մարմիններ, բուհեր: Հայտատուներն իրազեկվել են Կենտրոնում անցկացվող դասընթացների, մասին:

Իր առաջնահերթություններին դասելով ՀՀ բուհերի հետ կապը և համագործակցությունը, հաշվետու ժամանակահատվածում Կենտրոնն իրականացրել է Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի Ապրանքագիտության ամբիոնի համապատասխան դասախոսների իրազեկում Կենտրոնի ծրագրերին, ինչպես նաև անցկացրել է ուսանողների ուսումնասիրտադրական պրակտիկա:

6. ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

Հաշվետու ժամանակաշրջանում ՍԱԻ հասույթը կազմել է **109,3 մլն դրամ**: Ընդ որում, աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների ծախսը կազմել է **85,9 մլն դրամ** կամ հասույթի շուրջ 85%:

Աղյուսակ 2.

Առ 01.07.2015թ. փաստացի եկամուտները և տարեկան կանխատեսումները, հազ. դրամ

Ծառայության անվանումը	Կանխատեսում տարեկան	Ընդամենը 1-ին կիսամյակ (փաստացի)	Տարբերություն
Համապատ. հավաստման ծառայություններ	75000,0	31649	-43351
Պարենային և ոչ պարենային ապրանքների փորձաքննության կատարում	75000,0	40842	-34158
Ծառայությունների սերտիֆիկացում	12000,0	3602	-8398
Որակի և էկոլոգիական կառավարման համակարգերի սերտիֆիկացում	25000,0	17913,0	-7087,0
Ստանդարտացման պետ. պատվեր, ստ. վաճառք, ՏՊ հաշվառում, փորձաքննություն	53000,0	6150	-46850
Մասնագետների ուսուցում և վերապատրաստում	1000,0	708,0	-291
Ընդամենը	241000,0	109316,0	-131684

Աղյուսակ 3.

2015թ. 1-ին կիսամյակի փաստացի ծախսերը և տարեկան կանխատեսումները, հազ. դրամ

Ծախսային հոդված	Կանխատեսում տարեկան	6 ամիս	Տարբերություն
Աշխատավարձ	171500,0	85996	85504
Գրեն., տնտ., գրենակ., լաբ. նյութեր	5500,0	3115	2385
Ներկայացուցչական ծախսեր	2200,0	1543	657
Տրանսպ. պահպանման ծախսեր	7000,0	3816	3184
Կապի ծառ., գրասենյակային	5100,0	2667	2433
Էներգիա, գազ	12500,0	5865	6635
Վարձավճար	2200,0	773	1427
Գործուղման ծախսեր	12500,0	9014	3486
Հավատարմագրման ծախսեր/ծախսեր	5000,0	4035	965
Ստուգաչափման ծախսեր	2000,0	49	1951
Չփոխհատուցվող հարկեր, տուրքեր	1500,0	488	1012
Այլ վարչական ծախսեր	2000,0	665	1335
Մաշվածություն	8000,0	7785	215
Ընթացիկ վերանորոգում	1000,0	0	1000
Ընդամենը	238000,0	132251,0	105749,0

Ընդհանուր առմամբ, հարկ է փաստել, որ ընկերության ծախսերի ընդհանուր մակարդակը մնացել է գրեթե անփոփոխ: Աղյուսակ 2 և 3-ի փաստացի կատարված ընդհանուր ծախսերի ու եկամուտների տարբերությունը կազմել է **-22935 հազ. դրամ**: